

България и нийдѣ не бѣхъ щастливъ да види нито едно училище, въ кое-то да има да се предаватъ нѣмъ художественни работи. Колко-то училища видѣхъ, тѣ нима главно-то си предначертание да учатъ народа да четъ и да пише, а индустриалния му духъ пакъ са уназилъ и живѣе и до днешно време. Ще рѣче у Българи-тѣ има наклонность за всичко, но кой знае отъ кои вѣкове са влече тази тѣхна дарба.

«Главни-тѣ места за Българската търговска индустрия са намиратъ отъ истокъ къмъ западъ, отъ Р. Тимокъ къмъ Черно море по $5\frac{1}{2}^{\circ}$ дължина пространи Балкански рѣдъ. Този рѣдъ планини са означаваше то наши-тѣ места твърдѣ неправилно, освѣнъ това представляваше са като скалистъ и ненаселенъ. Въ сѣверность-та си, той е населенъ извънрѣдно много и то въ долини-тѣ и источни части живѣятъ Турци и Христиани, а въ сръдоточе-то му живѣятъ исклучително само Българи. Пътешественникъ-тѣ може — отъ вавъ сръбски-тѣ прѣдѣли — да кръстоса Балкана на четирѣ тридуса дължина къмъ истокъ безъ да случи на нѣкое югосломанско селце и тука въ тѣзи прѣкрасни природни високи и тихи долини, азъ срѣгнахъ за голѣмо мое очудвание една значителна распространена цохашка индустрия, коя-то, кой знае, по на всякой пакънъ са веле отъ години отъ родъ на родъ, отъ баща на снъ.

«Европейци-тѣ познаваха до сега България за една динъ лѣнивъ и безъ дарба сътворенъ народъ, а отъ по добра страна си мисляха за трудолюбивъ градинаръ, земледѣлецъ и скотовъдецъ. Но тѣзи бѣдѣжки даваха европийци-тѣ неприятели, особно Гърци-тѣ, кои-то поерѣшаха въ всяко кюше чуждѣнецъ-тѣ и му представляваха велико наопави. Азъ са очудихъ много за това, като намерихъ въ Балкана многочислени градовце и селца, всяко съ особна-та (специална) си индустрия, всяко да гоше единъ родъ работа, тукъ да править само цѣхти и др.